

[Aksel Larsen.]

højstemte ord om, at nu er Grønland ikke en koloni, nu er Grønland Danmark.

Det er en selvfølge, at det ændringsforslag kan vi ikke stemme for, og hvis det bliver vedtaget, så vil min gruppe være meget betænkelig ved at stemme for lovforslaget i det hele taget.

Hvad angår spørgsmålet om § 122 med den undtagelsesbestemmelse, at loven indtil videre ikke gælder for Nord- og Østgrønland, men at den for disse områder kan sættes i værk ved kgl. resolution, er vore betænkeligheder ikke blevet bortvejret ved det, der er blevet sagt af udvalgets ærede ordfører. Man henholder sig her til, hvad man har fået oplyst, og ordføreren siger — sikkert meget rigtigt — at man ikke er sagkyndig, så man må henholde sig til, hvad der er sagt. Ja, men det kunne jo godt være, at der i Grønlandsadministrationen er personer af den gamle ånd, så det kommer til at farve deres indstilling til problemerne og kommer til at farve — jeg siger det ikke udfra nogen ond mening — de oplysninger, de giver folketingsudvalget.

Den ærede ordfører siger, at man må huske på, at medens Vestgrønland blev koloniseret for 150 år siden, blev Østgrønland først koloniseret i 1894 og Nordgrønland i begyndelsen af dette århundrede. Mener den ærede ordfører ikke, at 60 år under dansk herredømme måtte have været tilstrækkeligt til at udvikle befolkningen i Østgrønland, så den var lige så moden som befolkningen i Vestgrønland? Jeg tror, at 60 år havde været tilstrækkelig lang tid. Det forekommer mig, at det argument, man her bruger for, at loven ikke skal gælde for Østgrønland, er den skarpest mulige kritik af det hidtidige danske styre i Grønland. Derfor kan det selvfølgelig godt være, at forholdene er, som udvalgets ærede ordfører har skildret det. Jeg tillader mig dog at sætte spørgsmålstegn ved dem. Under alle omstændigheder synes jeg, at det er urigtigt i dette som i mangfoldige andre forhold at overlade reelt den lovgivende myndighed til regeringen og sige, at regeringen kan bestemme, om den vil sætte en lov i kraft, eller om den ikke vil sætte en lov i kraft i et bestemt område af riget. Jeg kan ikke forstå, at den ærede ordfører som

jurist har kunnet overvinde sin sikkert store betænkelighed ved at godkende noget sådant, og jeg vil på mit partis vegne fortsat tage forbehold overfor denne bestemmelse, som jeg både af den ene og den anden grund anser for at være lidet heldig.

A. Lyngø: Grunden til, at jeg har bedt om ordet, er, at jeg gerne vil gøre et par småbemærkninger, ikke til selve lovforslaget, som er et resultat af godt og dygtigt arbejde, og som allerede er vedtaget af landsrådet, men til bemærkningerne til lovforslaget, der efter min mening på enkelte steder er knap så gode.

I bemærkningerne omtales ofte den „hidtidige retspraksis“ i Grønland som grundlag og rettesnor for det foreliggende lovforslags forskellige paragraffer. Såvidt jeg kan se, har man i denne praksis set en særlig grønlandsk tankegang og et særlig mildt syn på forbrydere, et syn, der er forskelligt fra andre steders syn. Men vil man erkende tingene, som de er — og det skal man i alle tilfælde, og ikke mindst når det gælder lovforslag — må man påpege, at ansvaret for denne retspraksis må ligge lige så meget hos de danske embedsmænd i Grønland som hos grønlænderne. Man må erkende — hvad der ikke ses af bemærkningerne — at danske meddomsmænd altid har været i majoritet i grønlandske retssager udover enkelte undtagelser, således som det er foreskrevet i loven om Grønlands styrelse af 1925. Sysselmanden har altid været dansk. Kun rent undtagelsesvis har man haft grønlandske sysselmænd og da først i slutningen af perioden før 1950. De grønlandske meddomsmænd har så godt som altid udgjort mindretallet i grønlandske domstole.

Dernæst vil jeg gerne omtale bemærkningerne til en enkelt paragraf, bemærkningerne, som efter min mening er uheldigt formet og udtryk for en uheldig og forkert opfattelse, således at de virker til skade for den grønlandske prestige og derfor ikke bør have lov til at passere uden at være påtalt fra grønlandsk side. Det drejer sig om bemærkningerne til § 53. Der står:

„Det fremgår af en række grønlandske retssager, at medens man anser samleje med børn under en alder mellem 14 og 15 år for kriminel, stiller forholdet sig